

รายงานวิจัยเรื่อง

ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน : หมู่บ้านน้ำแล้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

นางอุมาลัย ไหมส

บทคัดย่อ

การศึกษารวิจัยประวัติศาสตร์หมู่บ้านน้ำแล้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านภาคอีสาน, ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่เกิดจากความทันสมัยต่าง ๆ ที่เข้าไปถึง อาทิเช่น ถนน ไฟฟ้า และเทคนิควิทยาการสมัยใหม่ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้เกิดขึ้นทุกด้าน แต่ในงานวิจัยนี้จะพิจารณาแต่เฉพาะด้านอาชีพ, การถือครองที่ดิน, ฐานะ, การรวมกลุ่ม และระบบความเชื่อ ค่านิยม และพิธีกรรม โดยศึกษาย้อนหลัง ๒๐ ปี

ผลจากการศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้านน้ำแล้งโดยจุดมุ่งหมายดังกล่าว พบว่ามีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในหมู่บ้านน้ำแล้งในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมาในหลายด้าน คือ

ด้านอาชีพ

พบว่ามีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก อาทิเช่น อาชีพรับจ้างตัดยาฆ่าหญ้า, อาชีพรับจ้าง-ชุกคลองชลประทาน, อาชีพรับบรรทุกคนเดินทางเข้าออกหมู่บ้าน และอาชีพรับจ้างไถนาด้วยเครื่องไถขนาดเล็กชนิดเดินตาม เป็นต้น อาชีพใหม่ ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นหลังจากความเจริญทางเทคโนโลยีแพร่เข้าไปถึงชุมชนหมู่บ้านนี้แล้ว และสำหรับอาชีพหัตถกรรมและเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวบ้านนั้น มีแนวโน้มว่าคนรุ่นใหม่จะละทิ้งอาชีพนี้กันมากขึ้น ด้วยสาเหตุหลายประการ คือ อาชีพนี้ได้เงินน้อยเพราะขายผลผลิตได้ราคาต่ำ แต่ต้องซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากตลาดในราคาที่สูง และเนื่องจากที่ดินมีจำนวนเท่าเดิมไม่อาจขยายได้อีก เมื่อประชากรเริ่มมากขึ้นที่ดินที่มีอยู่ก็ไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงครอบครัวได้ และสาเหตุที่สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอาชีพอย่างมากคือ คนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาสูงจะถูกชักชวนเข้าสู่ระบบงานในเมือง เช่น เป็นข้าราชการ หรือเป็นลูกจ้างพนักงานของบริษัทหรือธนาคาร เป็นต้น

ด้านการถือครองที่ดิน

เนื่องจากชาวบ้านมีประเพณีที่นิยมแบ่งที่ดินสำหรับทำมาหากินให้ลูกเมื่อลูกแต่งงาน และเนื่องจากที่ดินมีจำนวนคงที่ ที่ดินจึงถูกขอยเล็กลง ๆ นอกจากนี้ภาวะการเป็นหนี้สินซึ่งมาจากหลายสาเหตุ เช่น ต้องใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรธิดา, ชื่อของหมู่บ้านเพื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทัดเทียมเพื่อนบ้าน, การพนัน และการลงทุนในทางเกษตรกรรม การเป็นหนี้ดังกล่าวมีทั้ง เป็นหนี้กับธนาคารและเอกชน สำหรับหนี้เอกชนนั้น ถ้าขาดการชำระตามกำหนดจะถูกฟ้องร้องยึดที่ดินนำไปค้ำประกันการกู้ยืมทันที

ด้านผู้นำ

ผู้นำที่เป็นทางการคือ ผู้ใหญ่บ้านได้รับเลือกจากประชาชนในหมู่บ้าน โดยมีคะแนนชนอยู่ข้าง ในความคิดเห็นของชาวบ้านหลายคน คิดว่าคนใจซื่อมือสะอาดไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำ นอกจากนี้ ก็มีพระซึ่งถือว่าเป็นผู้นำชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ พระในหมู่บ้านนี้มีบทบาทในการนำความเจริญมาสู่หมู่บ้านมากมาย

ด้านการรวมกลุ่ม

กลุ่มที่มีมากในชุมชนนี้ในระยะที่ผ่านมา ส่วนมากจะเป็นกลุ่มที่ทางราชการโดยหน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปจัดตั้งขึ้น ซึ่งก็มีชาวบ้านบางคนเห็นด้วยและเข้าร่วม และบางคนไม่เห็นด้วย และมีบางกลุ่มที่ชาวบ้านให้ความสนใจมากคือ กลุ่มลูกจ้างของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กลุ่มนี้ตั้งขึ้นเพื่อค้ำประกันเงินกู้ของธนาคารแห่งนี้ ซึ่งสามารถใช้สมาชิกค้ำประกันเงินกู้ได้

ด้านระบบความเชื่อ ค่านิยม และพิธีกรรม

ในด้านดังกล่าวนี้ ได้พิจารณาถึงโลกทัศน์ของคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ ในหมู่บ้านซึ่งแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สิ่งที่เป็นทัศนคติความเห็นของคนรุ่นพ่อแม่ นั้น คนรุ่นใหม่ได้ยึดถือ แต่กลับให้ความสำคัญแก่วัตถุ เงินทอง ความสนุกสนาน มากกว่าจะให้ความสำคัญกับความกตัญญู สัมมาชีพ และสัมมาคารวะ

และสำหรับด้านพิธีกรรมและความเชื่อ อาจกล่าวได้ว่าเป็นด้านเดียวที่ยังคงมีอยู่อย่างสืบเนื่อง อาทิเช่น ประเพณีทำบุญเดือนสิบ และความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ก็ยังคงมีอยู่ เช่น การใส่ใจต้นไม้ที่ให้ผลดี และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งไม่มีใครอยากจะทำหายกับสิ่งเหล่านี้
